

Adem in...

Voorganger: Tjeerd de Graaf

22 Jaar was ik... 14 maanden dienstplicht discipline achter de rug en toen begon ik aan de ijzeren diaconessen discipline in mijn opleiding voor verpleegkundige, of broeder zoals ze dat toen nog meestal noemden. Ik was ouder dan de meesten leerlingen om me heen, een aantal waren nog niet eens 18, maar ik voelde me daar in het Ziekenhuis nog heel erg jong en onbekend met het leven. Het leven was heel wat ingrijpender en vaak ook donkerder dan ik me ooit had gerealiseerd en dat kwam soms flink binnen.

Als de dag van gisteren herinner ik mij de mijnheer die stierf waar ik bij was, niemand anders in de buurt. Ik herinner mij de kamer, mijn schrik, mijn paniek... maar vooral dat onverwachte moment dat hij zijn laatste adem uitblies. Het voelde als ultieme intimiteit, daarzo dicht bij hem zijn als hij zijn adem teruggeeft aan zijn oorsprong en weer stof wordt. Een aantal van jullie herkennen dat denk ik uit eigen ervaring.

Diep geraakt was ik, en het blijft raken!

De uiterst andere kant beleefde ik in mijn maanden op de kraamafdeling, een zo vaak terugkerend feest van nieuw leven. De bevallingen waar ik eerst vooral bij was, toekeek, en waar ik wat later ook bij assisteerde. Getuige van dat ultieme wonder op het moment dat een nieuw leven geboren wordt, aan het licht komt... Die allereerste inademing, de schreeuw die daar vaak bij hoort. Een nieuw mens die het daglicht ziet...

gezien wordt, gekend wordt... voet aan de grond zet! (figuurlijk gesproken)

Nog heb ik daar geen woorden voor, voor dat wonder.

Onze wetenschap dringt dan wel steeds dieper door in kennis over hoe wij gevormd worden, geboren worden, ouder worden... en tegelijk is er zoveel niet weten. Ik blijf me verwonderen!

Uiteraard denk ik daarbij nu aan Carla die in Canada bij onze dochter Maaïke is die de komende weken zal bevallen. Wat een feest voor haar om daar bij te kunnen zijn.

Vandaag gaat het over 'geboren worden', over hoe wij mensen geboren worden, over onze oorsprong... onze eerste adem! Wat we daarover in de bijbel lezen! En het gaat over onze 2^e adem, waar het werkelijk op aankomt in hoe wij ons leven inhoud en vorm geven.

Over die eerste adem, onze oorsprong, vertelt de tekst, het verhaal uit Genesis 2. In onze oorsprong speelt de adem, wind, geest van God een hoofdrol... het Hebreeuws gebruikt daar afwisselend drie woorden voor... Ruach, Nesjema en Nefesj... Wind, adem van God, daarmee opent de bijbel, overduidelijk en geestesadem van God wervelt, zweeft over het water'. Dit is het begin van alles, de adem van God blaast over de chaos en schept orde. Een verschil van dag en nacht, water en land, hemel en aarde! Ruimte om te leven...

Dan volgt hoofdstuk 2. Verrassend want hier lezen we een bijzondere 2^e variant van het verhaal en het ontstaan van de eerste mens. Waar in hoofdstuk 1 God spreekt, Gods adem woorden vormt en de woorden onze wereld en ons tot leven roepen... Zo gaat God in hoofdstuk 2 aan de slag met leem en water, als een pottenbakker (Jeremia 18... Elly en Rikkert) Een kort verhaal met rijke, sprekende, aardse beelden. Een aarde zonder leven, zonder groen, droog. En dan, damp, mist die opstijgt uit de aarde, vocht, regen. En God die formeert, boetseert... van aarde, leem en de vochtige damp die het leem vormbaar maakt. God boetseert de mens, als een pottenbakker.

God als ambachtsman.

Een mooi woordspel speelt de schrijver met de woorden 'Adama'... Aarde, Bodem, Akker en het 'Adam'... Mens. Adam, Nico ter Linden noemt hem daarom mijnheer Akkerman. God boetseert de Akkermens. Daarmee zijn wij er nog niet! Er zit geen sprankje leven in deze mens van leem en water, stof is hij nog en niet meer dan dat. Maar, Let op, nu komt het... nu gaat het gebeuren! Adem! God blaast in zijn neusgaten de ademhaling van leven, levensadem in de neus van de mens en zo wordt de mens een levend wezen, ook wel vertaald met 'een levende ziel'.

Het is prachtig en verhelderend om te lezen hoe Joodse rabbijnen hierover vertellen en schrijven. De kern van wat ik van hen las over die drie woorden die het Hebreeuws gebruikt voor Adem, Wind, Geest...

is dit: Nesjema de adem, het leven, de ziel is het dichtst bij God

het is de essentie van God

Ruach de wind is de verbinding tussen God en mens
 dat wat ons wakker schudt, in beweging zet
 ons verbindt met onze oorsprong
 Nefesj God die in ons is, rust, vonk van God

Eén Rabbijn gebruikt daarbij het beeld van een glasblazer, die een fles blaast, alweer een beeld van een ambachtsman, de glasblazer (uit Leerdam):

de adem (nesjama) verlaat eerst zijn lippen, reist dan als de wind (roeach) door de lucht en komt vervolgens tot rust (nefesj) in de fles die opbolt, helderder wordt en inhoud en vorm krijgt.

De adem van God als een brug is tussen Het Heilige van God en het Aardse van ons mensen. Adem van God, Vonk van God in ons, onze ziel. Zo wordt ons lichaam als een instrument van God. Een lichaam gevormd uit aarde (leem en water) en adem. Uit water en Geest.

Nikodemus spreekt met Jezus, ook over onze geboorte. Of liever Nikodemus stelt Jezus een paar vragen en Jezus vertelt. De Schriftgeleerde Nikodemus in de leer bij Jezus. Jezus zegt hem dat wij van 'bovenaf' geboren moeten worden. En daarna nog eens in andere woorden, 'uit water en Geest'

Vaak wordt het 'water' hier uitgelegd als onze doop... dat kan. Een andere uitleg spreekt mij zeker hier wel aan: Water is onze aardse geboorte Geest is dan onze Geestelijke geboorte.

Twee sporen in ons, de verbinding met de aarde, het horizontale en onze verbinding met God, het verticale.

Maar... waarom dan die 2e geboorte, die nieuwe adem? Als het de adem van God is die ons mensen tot levende zielen maakt, hebben we die Geest toch altijd al gehad. Wat maakt het anders als God door Jezus de Geest opnieuw mijn wereld in blaast?

Terug bij de rabbijnen, zij schrijven dat alle wetten en voorschriften voor het volk bedoeld zijn om het instrument, het aardse lichaam, ons aardse zijn, Rein, zuiver en open te houden. Want hoe zuiverder en open het instrument, hoe meer de Geest van God ons mensen kan bezielen... vormen... en ons als Beeld van God kan inzetten om deze aarde tot bloei te brengen, Gods liefde en licht te leven.

Om in het beeld van de glasblazer te blijven... zou je dus kunnen zeggen dat de fles open en zo zuiver mogelijk moet blijven. Dat wij, de mens, open en zuiver moesten blijven.

Alle verhalen die volgen op Genesis 2 laten zien hoe wij mensen die uitdaging niet konden en kunnen waarmaken. Het is alsof wij een kurk op de fles zetten waardoor onze ziel afgesneden raakt van zijn oorsprong dicht bij God. Dat wij zonder de nieuwe adem van de 2^e geboorte vast komen te zitten in ons aardse leven.

Zo kwam Jezus, leefde Jezus in die intense zuivere en open nabijheid van God, stierf onze dood en stond weer op... een mens als wij, maar dan, geen kurk! een mens als wij, maar dan in een open verbinding met God. Daarmee herstelt Hij ook onze verbinding met God. Hij haalt als het ware de kurk eraf! Jezus beklemtoont naar Nikodemus het belang van een geboorte uit de Geest, of zoals de Naardense vertaling zo mooi schrijft 'geboren uit het waaien van de Geest'

Jezus zelf opent voor ons, voor iedereen een nieuwe verbinding tussen God zelf en ons ziel. Die adem die God door Jezus over en in ons blaast is Heilige Geest in ons, in alles. Een 2^e geboorte die een leven lang duurt.

Zo zijn wij het instrument van die Adem van God. Zo dringt de werkelijkheid van het Koninkrijk van God ons aardse bestaan binnen, de verbinding van het verticale en horizontale. Net als bij een glasblazer die blaast en de fles groeit, kunnen wij daardoor groeien en opbloeien, inhoud en vorm geven.

in hoe wij hier naar elkaar, in deze wereld God in beeld brengen

in licht, liefde, zorg en aandacht voor zijn schepping.

Zo krijgt iedere dag, ieder moment kleur en waarde.

Elke dag leven met de Adem van God in ons...

totdat we het weer teruggeven aan Hem...